Nr identyfikacyjny

sp-CH - ..... - 2020/2021

Imię i nazwisko ucznia

(numer porządkowy z kodowania)

Nr identyfikacyjny – wyjaśnienie - *symbol przedmiotu* np. BI – biologia, *numer porządkowy wynika z numeru stolika wylosowanego przez ucznia*

WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY Z CHEMII

organizowany przez Łódzkiego Kuratora Oświaty dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2020/2021

TEST - ETAP REJONOWY

•	Arkusz liczy 10 stron i zawiera 15 zadań, w tym brudnopis.	Czas pracy:
•	Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś	czws prwej.
	je Komisji Konkursowej.	
•	Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.	90 min.
•	Odpowiedzi wpisuj długopisem bądź piórem, kolorem czarnym lub niebieskim.	yo mm.
•	Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.	
•	W zadaniach zamkniętych zaznacz prawidłową odpowiedź, wstawiając znak X we właściwym miejscu.	
•	Jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem X inną odpowiedź.	
•	Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które umieścisz w miejscu do tego przeznaczonym.	
•	Do każdego numeru zadania podana jest maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania za prawidłową odpowiedź.	
•	Pracuj samodzielnie. Postaraj się udzielić odpowiedzi na wszystkie pytania.	
•	Nie używaj korektora. Jeśli pomylisz w zadaniach otwartych, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.	
•	Korzystaj tylko z przyborów i materiałów określonych w regulaminie konkursu.	
	Powodzenia!	

Wypełnia Komisja Konkursowa po zakończeniu sprawdzenia prac

wypenna Konkarsowa po zakonezenia sprawazenia prae																
Zadanie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Razem
Punkty możliwe do uzyskania	10	10	4	4	5	6	8	4	4	8	4	5	10	5	13	100 pkt.
Punkty uzyskane																

-	4 .	1 1 /			
μ	Odniev	CZŁONKOW	V011111	chrawdzai	iacvch prace:
	ounsv	CZIOHKOW	KUHHSH	SDI a w uzai	acven mace.

- ipisy członkow komisji sprawdzających prace:
  1. (imię i nazwisko).....(podpis)
- 2. (imię i nazwisko).....(podpis)

Przeczytaj uważnie treść zadań. Zadanie 1 składa się z 10 zadań testowych, w których tylko jedna odpowiedź jest poprawna.

Zadanie 1. (10 pkt)

- 1. Działając kwasem na marmur wydziela się gaz. Ten gaz to:
- a. azot
- b. ditlenek węgla
- c. tlen
- d. chlor
  - 2. Do roztworu AlCl₃ dodawano kroplami roztwór KOH. Zaobserwowane zmiany to:
- a. osad nie pojawił się
- b. osad pojawił się po dodaniu kilku kropli KOH a następnie gęstniał przy dalszym dodawaniu KOH
- c. osad pojawił się po dodaniu kilku kropli a następnie zniknął przy dalszym dodawaniu KOH
- d. osad pojawił się dopiero po dodaniu dużej porcji KOH
  - 3. Adam badał uniwersalnym papierkiem wskaźnikowym próbkę proszku do prania w wodzie destylowanej. Wskaźnik przyjął zabarwienie:
- a. czerwone, ze względu na nadmiar jonów H⁺
- b. żółte, ze względu na jednakowe stężenia jonów H⁺ i OH⁻
- c. malinowe, ze względu na nadmiar jonów OH-
- d. zielone, ze względu na nadmiar jonów OH-
- 4. Wybierz poprawne równanie dysocjacji jonowej siarczku sodu.
- a. $Na_2S \xrightarrow{H_2O} 2 Na^+ + S^-$
- b. $Na_2SO_4 \xrightarrow{H_2O} 2Na^+ + SO_4^{2-}$
- c. $Na_2S \xrightarrow{H_2O} 2 Na^+ + S^{2-}$
- d. $Na_2SO_3 \xrightarrow{H_2O} 2 Na^+ + SO_3^{2-}$
- 5. Wskaż opis słowny równania dysocjacji jonowej kwasu siarkowodorowego.
- a. Kwas siarkowy(VI) dysocjuje na kationy wodoru i aniony siarczanowe(VI).
- b. Kwas siarkowy(IV) dysocjuje na kationy wodoru i aniony siarczanowe(IV).
- c. Kwas siarkowodorowy dysocjuje na kationy wodoru i aniony siarczkowe.
- d. Kwas siarkowodorowy dysocjuje na kationy wodoru i aniony siarczanowe.
- 6. Wskaż równanie reakcji chemicznej, które przedstawia sposób wykrywania CO₂.
- a. $Ca(OH)_2 + CO_2 \rightarrow CaCO_2 + H_2O$
- b. $2 \text{ Ca(OH)}_2 + \text{CO} \rightarrow \text{CaCO}_3 + 2 \text{ H}_2\text{O}$
- c. $Ca(OH)_2 + CO_2 \rightarrow CaCO_3 + H_2O$
- d. $2 \text{ Ca(OH)}_2 + \text{CO}_2 \rightarrow \text{Ca}_2\text{CO}_3 + 2 \text{ H}_2\text{O}$

Poniżej przedstawiono fragment tabeli rozpuszczalności.

ANIONY	Na⁺	K⁺	Mg ²⁺	Ca ²⁺	Sr ²⁺
OH⁻	R	R	N	Т	R
CI⁻	R	R	R	R	R
Br⁻	R	R	R	R	R
S ²⁻	R	R	R	Т	R
SO ₃ ²⁻	R	R	R	Т	N
SO ₄ ²⁻	R	R	R	Т	N

R – substancja dobrze rozpuszczalna w wodzie

T – substancja trudno rozpuszczalna w wodzie

N – substancja praktycznie nierozpuszczalna w wodzie

7. Wybierz wzór związku chemicznego, którego należy dodać do wodorotlenku strontu, aby otrzymać sól rozpuszczalną w wodzie.

- a. HBr
- b. K₂SO₄
- c. K₂SO₃
- d. Ca(OH)₂

8. Wybierz wzór związku chemicznego, którego należy dodać do wodorotlenku strontu, aby otrzymać sól praktycznie nierozpuszczalną w wodzie.

- a. NaCl
- b. HBr
- c. K₂SO₄
- d. Na₂S

9. Wskaż produkty reakcji dysocjacji jonowej fosforanu(V) litu.

$$\text{Li}_3\text{PO}_4 \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}} \dots$$

a.
$$3 \text{ Li}^+ + 4 \text{ PO}^{3-}$$

b.
$$3 \text{ Li}^+ + PO_4$$

c.
$$\text{Li}_3^+ + \text{PO}_4^{3-}$$

d.
$$3 \text{ Li}^+ + \text{PO}_4^{3-}$$

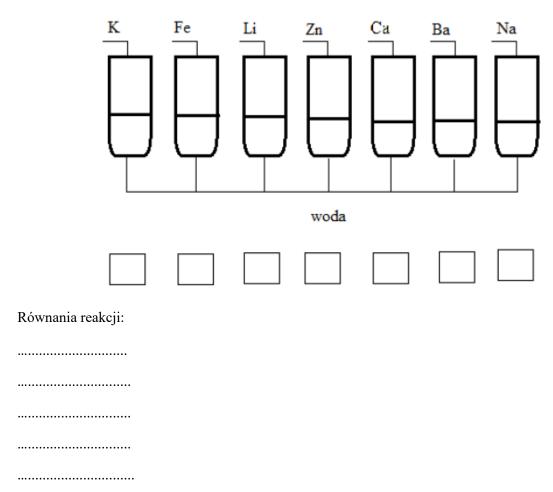
10. Wskaż zbiór tlenków będących wyłącznie tlenkami kwasowymi:

- A. CO, ZnO, Cl₂O₇
- $\text{B. } P_2\mathrm{O}_5, \text{MgO}, \text{N}_2\mathrm{O}_3$
- c. CO₂, N₂O₅, SO₂
- D. CaO, SO₃, Na₂O

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A										
В										
С										
D										

Zadanie 2. (10 pkt)

Do siedmiu probówek wrzucono próbki metali. Znakiem X zaznacz te probówki, w których zajdą reakcje chemiczne a następnie zapisz równania reakcji.

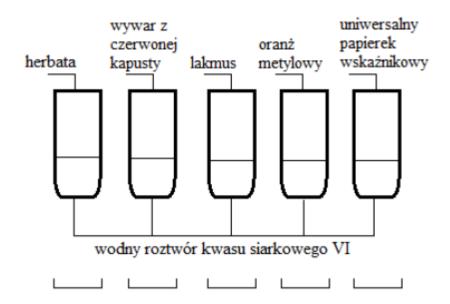
ciecz • substancja stała • jest higroskopijny • trudno rozpuszcza się w wodzie • bardzo dobrze rozpuszcza się w wodzie • rozpuszczanie go w wodzie jest procesem egzoenergetycznym • rozpuszczanie go w wodzie jest procesem endoenergetycznym

Zadanie 4. (4pkt) Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

1.	Chlorek żelaza(III) można otrzymać w wyniku ogrzewania tlenku żelaza(III)	P	F
2.	W reakcji tlenku siarki(IV) z wodorotlenkiem potasu powstają siarczan(IV) potasu i woda	P	F
3.	Sole kwasów tlenowych otrzymuje się m.in. w wyniku bezpośredniej syntezy z pierwiastków	P	F
4.	W reakcji wodorotlenku z kwasem beztlenowym powstaje sól kwasu beztlenowego.	P	F

Zadanie 5. (5 pkt)

Uczniowie badali odczyn roztworu kwasu siarkowego VI. Pod probówkami wpisz barwy, jakie w obecności kwasu siarkowego VI przyjmują użyte przez uczniów wskaźniki.

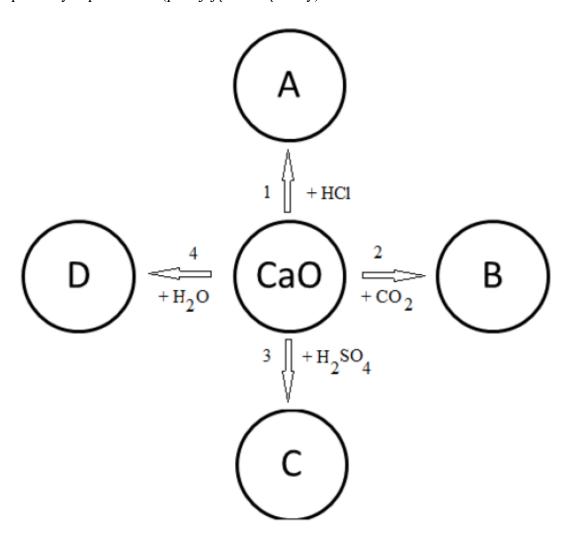
Zadanie 6. (6 pkt)

W ramce podano wzory jonów. Podaj wszystkie możliwe wzory sumaryczne soli, zbudowanych z podanych jonów.

K	C^+ , Ca^2	+, Al ³⁺ ,	Br ⁻ ,	NO ₃

Wzory soli: .....

Przedstaw równania reakcji dla poniższego schematu oraz podaj nazwy systematyczne powstałych produktów (pomijając nazwę wody).

Równania reakcji i nazwy

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....

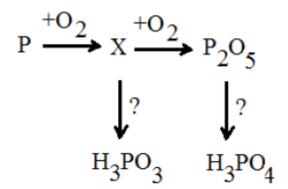
Zadanie 8 (4 pkt) Uzupełnij tabelę, wpisując wzory sumaryczne substancji w odpowiednie kolumny.

$$\begin{array}{c} K_3PO_4 \neg Ca(HCO_3)_2 \neg CaCl_2 \neg Fe(OH)_2Cl \neg CaCO_3 \neg K_2HPO_4 \\ \neg Al_2(SO_4)_3 \cdot 10 \ H_2O \neg MgSO_4 \cdot 2 \ H_2O \end{array}$$

Sole obojętne	Wodorosole	Hydroksosole	Hydraty

Zadanie 9. (4 pkt)

Ułóż równania reakcji według przedstawionego schematu:

Równania reakcji

- 1 ....
- 2 ....
- 3 ....
- 4 ....

Zadanie 10. (8 pkt)

Zaprojektuj doświadczenie chemiczne, w wyniku którego można otrzymać chlorek srebra I.

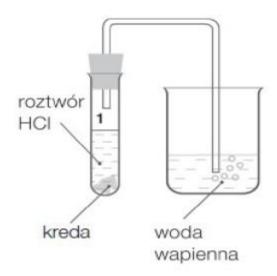
a. podkreśl nazwy odczynników chemicznych, których użyjesz w doświadczeniu:

- roztwór wodorotlenku sodu
  - azotan(V) potasu
- roztwór kwasu chlorowodorowego
  - roztwór kwasu azotowego(V)
    - azotan V srebra

b. Opisz wykonywane kolejno czynności
c. Zapisz obserwacje
d. Zapisz wniosek.
e. Napisz równanie zachodzącej reakcji chemicznych w sposób cząsteczkowy, jonowy i jonowy
skrócony:

Zadanie 11. (4 pkt)

Na podstawie schematu doświadczenia chemicznego, zapisz obserwacje, uzupełnij wniosek i zapisz równanie reakcji chemicznej.

Obserwacje:
Wniosek: W kredzie występuje, który reaguje z kwasem
W wodzie wapiennej zachodzi reakcja:

Zadanie 12. (5 pkt).

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F - jeśli jest fałszywe. 2 p.

1.	W 1 molu miedzi znajduje się taka sama liczba atomów jak w 1 molu srebra.	P	F
2.	56 g tlenku wapnia to 2 mole tego związku chemicznego.	P	F
3.	Aby przygotować 1 mol węglanu wapnia, należy odważyć 100 g tej substancji.	P	F
4.	W 1 molu wody znajduje się taka sama liczba atomów jak w 1 molu tlenku siarki(VI).	P	F
5	1 mol tlenu ma taką samą masę jak 1 mol ozonu.	P	F

Zadanie 13. (10 pkt)

W celu otrzymania kwasu siarkowego VI należy spalić w tlenie siarkę pierwiastkową, a powstający tlenek siarki IV katalitycznie utlenić do tlenku siarki VI, po czym powstający SO₃ połączyć z wodą. Oblicz całkowitą masę tlenu potrzebną do spalenia siarki, a następnie tlenku siarki IV, jeśli powstało 120g kwasu siarkowego VI.

Zadanie 14. (5 pkt)

Mleko zawiera średnio 0,132 mg tlenku arsenu III na 1 kg mleka. Dawka śmiertelna dla człowieka wynosi 10 mg As₂O₃ na kilogram masy ciała. Oblicz jaką masę mleka należałoby wypić aby była ona zagrożeniem dla człowieka ważącego 80 kg. Wynik podaj w tonach.

Zadanie 15. (13 pkt)

Sacharoza (cukier kryształ) przedstawia się wzorem C₁₂H₂₂O₁₁. Oblicz ile:

- a. moli cząsteczek sacharozy zawartych jest w 1 kg cukru
- b. cząsteczek sacharozy zawartych jest w 1 kg cukru
- c. moli atomów węgla zawartych jest w 500 g cukru
- d. atomów tlenu zawartych jest w 200 g sacharozy

BRUDNOPIS